

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 8517/17

לפני : כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופטת י' וילנר

המערער : רמי קנטור

נ ג ד

המשיב : פקיד שומה כפר סבא

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים בתיק ע"מ 1029/09, ע"מ 18977-02-14, ע"מ 53717-01-13 וע"מ 42130-01-11 שניתן ביום 25.04.2017 על ידי כבוד השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן

תאריך הישיבה : י"ג בכסלו התשע"ט (21.11.2018)

בשם המערער : עו"ד יוסי אלישע ועו"ד בני קלדרון
בשם המשיב : עו"ד עודד טאובר

פסק-דין

השופט י' עמית:

1. בית המשפט המחוזי דן בארבעה ערעורי מס שהגיש המערער, חקלאי במקצועו, בעקבות שומות לפי מיטב השפיטה שהוצאו לו לפי סעיף 152(ב) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 עבור שנות המס 2004-2008.

המערער הוא חקלאי יליד שנת 1947, המחזיק בשטח של כ-400 דונם ברמת השרון, ומגדל בעיקר חסה לסוגיה השונים, וכן סלרי, כרוב, צנונית, שמיר, פטרוזליה, כוסברה וכיו"ב, בשני מחזורי גידול בכל שנה. בשנים 1998-2003 דיווח המערער על מחזורי הכנסות בסכומים הנעים בין 3.281 מליון ₪ ל-3.728 מליון ₪. בשומות שהוצאו למערער על ידי המשיב לשנים 2004-2008 הועמד מחזור ההכנסות על סכומים כפולים מאלה, ובהתאם, הכנסתו החייבת של המערער לשנים אלה הועמדה על סכומים הנעים בין 4.247 מליון ₪ ל-2.446 מליון ₪.

2. הנושאים העיקריים שנדונו בפסק דינו של בית המשפט קמא נסבו על טענות מקדמיות שונות שהועלו על ידי המערער ונדחו כולן על ידי בית המשפט קמא (טענה

לפגם בהליכי השומה מאחר שרכז החוליה היה מעורב בשני השלבים של השומות; אי הפעלת שיקול דעת עצמאי; ופסילת ספרים ללא סמכות). לאחר מכן דן בית המשפט קמא בהרחבה בפסילת ספרי המערער לשנות המס 2004-2005, והגיע למסקנה כי פסילת הספרים נעשתה כדין מאחר שהמערער לא ניהל כראוי את ספריו, וגם הספרים שנוהלו על ידו, נוהלו בסטייה מהוראות. בית המשפט עמד על המקורות ששימשו את המשיב בקביעתו את השומה לפי מיטב השפיטה והם: מידע ענפי של משרד החקלאות; נתונים שונים מספרי המערער; נתונים להם טען המערער בתביעת נזיקין שהגיש עם חלקאים נוספים בשנת 2001; ונייר עבודה שהגיש המערער למשיב תחת הכותרת "הכנסות אופטימליות 2003-2006". בית המשפט התייחס לשאלת הפחת, קיבל חלקית את עמדתו של המערער לגבי שיעור הפחת, והעמיד את שיעור הפחת על 38%. בשורה התחתונה נקבע אפוא כי עלה בידי המערער להוכיח כי כמויות התוצרת החקלאית שעמדו בבסיס חישוביו של המשיב היו מופרזים וכי יש לתקן את השומה על פי שיעור פחת אחיד של 38% לכלל הגידולים.

3. על פסק הדין נסב הערעור שלפנינו, בו העלה המערער שורה של טענות, ובין היתר, טענות הנוגעות לפסילת הספרים והתחשיב שערך המשיב לפי מיטב השפיטה. המערער הצביע על כך שהשומות על פי מיטב השפיטה מסתכמות בתוספת הכנסה בסכום עתק של כ-18 מליון ₪, בעוד שהגידול הבלתי מוסבר בהון, לשיטתו של המשיב, עומד על כמליון ₪ בלבד. עוד הרחיב המערער בטענות הנוגעות לשטחי הדמאן ולכמות התוצרת שיכולה להתקבל מדונם אחד, לנוכח רוחב הערוגות בשטחים אותם הוא מעבד, בהשוואה לרוחב הערוגות עליהם מתבסס התחשיב הענפי.

4. לאחר שעיינו בטענות המערער ושמענו את הצדדים, נחה דעתנו כי אין מקום להתערבותנו בעיקרי פסק דינו של בית המשפט קמא, לרבות בכל הנוגע לפסילת ספרי המערער.

עם זאת, דומה כי בגלל שהמערער פרס יריעה רחבה של טענות כנגד המשיב, השאלות הנוגעות לתחשיבים עליהם התבססה השומה לפי מיטב השפיטה, נדחקו לקרן זוית ולא זכו לדיון מפורט. כך, בסיכומיו של המשיב בבית המשפט קמא, הוקדשו לנושא כשני עמודים (עמ' 11-13), ללא התייחסות לטענות המערער לגבי כמות היבול בכל דונם (ראו הטענות לגבי רוחב הערוגה בסעיפים 3.7.4-3.7.6 בסיכומי המערער בבית המשפט קמא וטענתו בסעיף 7.2.3 לסיכומים כי הרכז מטעם המשיב לא ביקר בשטח על מנת להתרשם מרוחב הערוגות) וממילא, בית המשפט קמא לא התייחס כלל לנושאים אלה בפסק דינו. שקלנו להחזיר הדיון בנושאים אלה לבית המשפט קמא

להשלמת טיעון של הצדדים. אולם לאחר שעיינו בחומר שלפנינו ולאחר שמענו טיעוני הצדדים, ועל מנת להביא את הנושא לכלל סיום בהינתן שחלפו 10-14 שנים משנות השומה הרלוונטיות, מצאנו להכריע בנושאים אלה כפי שיפורט להלן.

5. המחלוקת בין הצדדים נסבה על מחירים וכמויות.

המחירים: המחירים שנקבעו על ידי המשיב לתוצרת החקלאית גבוהים מאלו הנקובים בתחשיב הענפי של משרד החקלאות. כך לדוגמה, על פי התחשיב הענפי מחיר חסה עגולה עומד על 0.95 ₪ בעוד שהמחיר על פיו נערכה השומה לפי מיטב השפיטה הוא 1.5 ₪. לא אכחד כי התלבטתי אם אין מקום להתערבותנו בפרמטר של המחיר, לאור העובדה כי התביעה הנזיקית הסתיימה בפשרה לפיה שולם למערער אך 40% מסכום התביעה, ונוכח טענת המערער כי היה על המשיב להפחית מהמחירים הנקובים בחשבוניות לרשתות השיווק השונות הנחות שונות, דמי שימוש בארגז, היטלי מועצת הירקות ודמי פריקה ודמי שימוש במשטח. למרות זאת, לא מצאתי להתערב בפרמטר של המחירים שנקבעו לצורך השומה לפי מיטב השפיטה, מחירים שנקבעו על ידי המשיב על פי חשבוניות שונות שהומצאו על ידי המערער ועל פי נתונים מכתב התביעה הנזיקית שהגיש המערער.

אין אפוא מקום להתערבותנו בפרמטר של המחירים. לא כך לגבי הפרמטר הנוגע לכמויות התוצרת.

6. כמויות: במהלך הדיון לפנינו, אישר המשיב כי אין בפיו תשובה לטענת המערער כי שטח הדמאן חושב בכפל. אנו מקבלים אפוא טענה זו של המערער.

בנוסף, לא נסתרה טענת המערער לגבי רוחב הערוגה וההשלכה שיש לכך על כמות הזרעים לדונם, טענה שהמשיב לא התייחס אליה כלל בהתדיינות בבית המשפט קמא. אנו מקבלים אפוא את טענת המערער לפיה יש לערוך את התחשיב לפי 6,000 זרעים לדונם לגבי גידולי חסה וכרוב (חלף 7,000 שהמשיב לקח בחשבון), וביחס לסלרי עלים וסלרי ראש מספר השתילים לדונם יעמוד על 9,600. כמויות אלה הם לפני הפחת בשיעור של 38%.

7. לסיכום: אנו מקבלים חלקית את הערעור ומורים למשיב לערוך את השומה מחדש על פי הנתונים הבאים: הפחתת שטח הדמאן; 6,000 זרעים לדונם בגידולי חסה וכרוב ו-9,600 לדונם בגידולי סלרי; ופחת בשיעור של 38%.

המערער ישא בתוצאת המס הגבוהה מבין השתיים: התוצאה שתקבל בעקבות החישוב דלעיל לאחר תיקונו, או תוצאת המס המתקבלת עקב הגידול הבלתי מוסבר בהון (גידול של כמליון ₪).

לאור התוצאה אליה הגענו – אין צו להוצאות.

ניתן היום, י"ד בכסלו התשע"ט (22.11.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט